

အတွင်းစိတ်တွေထဲမှစစ်ပွဲ:

မြန်မာနိုင်ငံ၏ငြိမ်းချမ်းရေးအရှုပ်တော်ပုံလုပ်ငန်းစဉ်၏ သုံးသပ်ချက်များ

Hans-Bernd Zöllner

POLICY BRIEFING | 1 | FEBRUARY 2020

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ရက်နေ့၌ လွိုင်ကော်မြို့၊ ကယားပြည်နယ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် ဆန္ဒပြသူပေါင်း ၂၀ကျော်မှာ ရဲများကြောင့် ထိခိုက်နာကျင် သွားခဲ့ရပါသည်။ လူငယ်၃၀၀၀ကျော်မှာ အောင်ဆန်းကြေးရုပ်ထုထုလုပ် ထားခြင်းကို မကြေနှပ်ကြောင်း ဆန္ဒပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုရုံးပိတ်ရက်သည် ၁၉၄၇ခုနှစ်တွင် အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များမှ ပင်လုံသဘောတူညီချက်အတွက် လက်မှတ်ထိုးခဲ့သောနေ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဆန္ဒပြသူများအနေဖြင့် အချို့သော အဓိပ္ပါယ်ကောက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။ ဆန္ဒပြသူများအနေဖြင့် ထိုနေ့နှင့် ၁၉၄၈ ဇန်နဝါရီလ ၄ရက်နေ့ လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် မအောင်မြင်ခဲ့သော စာရွက်စာတမ်းအား ဂုဏ်ပြုဆင်နွှဲခြင်း မရှိပါ။

ဆန္ဒပြသူများထဲမှ တစ်ယောက်မှ “ဒေသတိုင်းရင်းသားကနေပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ ဆန္ဒကို ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်၊ သူတို့ရဲ့ သမိုင်းအစစ်အမှန်ကို ဖော်ထုတ်ခွင့်မရှိပါဘူး။ ဘယ်အရာက ပိုဆိုးသွားသလဲဆိုတော့ သမိုင်းအစစ်အမှန်ကိုဖော်ထုတ်နေကြတဲ့ လူငယ်တွေကို ရာဘာ ကျည်ဆံတွေနဲ့ ပစ်ပြီး ဖမ်းကြတာပဲ။” ဆိုပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့အစည်းမှလည်း “ဗမာလူမျိုးများအနေနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကို သူတို့လူမျိုးရဲ့ သူရဲကောင်းတစ်ဦးအနေနဲ့ ကော လွတ်လပ်ရေး ဖခင်ကြီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကော သတ်မှတ်ကိုင်စွဲ ထားကြတာကို ကျွန်မတို့ တိုင်းရင်းသားဌာနေအမျိုးသမီး တွေကနေပြီးတော့ နားလည်ပါတယ်။ ဒါက မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ မြင်တဲ့ပုံစံမဟုတ်ဘူး။ သူက ဗမာတပ်မတော်ရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးဖြစ်တယ်။ ပြည်သူတွေကို တိုက်ခိုက်တယ်။ မဒိန်းကျင့်တာကို စစ်လက်နက်တစ်ခုလို့ အသုံးပြုတယ်။ ရွာတွေကို မီးရှို့တဲ့ စစ်တပ်နဲ့က တူတူပါပဲ။ တနည်းပြောရရင် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုကြားမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကို စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းရဲ့ ပြယုဒတစ်ခုအဖြစ်မမြင်ဘဲ ပဋိပက္ခတစ်ခုအနေနဲ့ ခံမြင်ပါတယ်။

ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းမှ “ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒပြီးဆုံးချိန်ရောက်ပါပြီ။ ကျွန်မတို့ဆီမှာ တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုပေါင်း မြောက်များစွာ ရှိတဲ့အပြင် ကျွန်မတို့ ကိုယ်ပိုင်အသံနဲ့ လေးစားဂုဏ်ပြုရမယ့်သူရဲကောင်းရှိဖို့ အခွင့်အရေးရှိပြီးသားတွေဖြစ်ပါတယ်။” သူတို့လေးစားတန်ဖိုးထားရသော ခေါင်းဆောင်များ ထဲမှတစ်ဦးမှာ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)ကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်လူမျိုး စောဘဦးကြီးဖြစ်ပြီး ၁၉၅၀ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ဗမာတပ်မတော်ကြောင့် သေဆုံးပြီး ကရင်စစ်တပ်နဲ့ ဗမာတပ်မတော်တို့ ၁၉၄၉ခုနှစ်ကုန် တစ်နှစ်ခွဲတိတိတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါသည်။ သူသေဆုံးသည့်နေ့ ရက်ကို ကရင်လူထုသည် “ကရင် အာဇာနည်နေ့” ဟုနှစ်စဉ်ကျင်းပကြပြီး မြန်မာအစိုးရမှာ “အာဇာနည်” ဆိုသည့် စကားလုံးသည် အောင်ဆန်းနှင့် ၁၉၄၇ ဇူလိုင် ၁၉တွင် သေဆုံးသွားခဲ့သူ ရဦးကိုသာ ရည်ညွှန်းသည်ဖြစ်သောကြောင့် အသုံးပြု ခွင့်မပေးပါ။

လွတ်လပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ရှေ့ဆက်မေးခွန်းများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စိတ်ထဲတွင် စစ်ပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး ပိုမိုငယ်ရွယ်သော မျိုးဆက်သစ်တွင်လည်း တွေ့ရှိနေရပါသည်။ ယခုစစ်ပွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ “သမိုင်းအစစ်အမှန်” နှင့်မည်သို့ အမှတ်ရပြီး ဂုဏ်ပြုရမည်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် လွတ်လပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး တိမ်မြုပ်နေသော စစ်ပွဲဖြစ်ပြီး အငြင်းပွားမှုမှာ ကရင်သူရဲကောင်းရုပ်ထုကို ထုဆစ်ပုံဖော်မှုကြောင့် လည်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်တွင် ရန်ကုန်မြို့မှထုလုပ်ပြီး ဘုရားသုံးဆူ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်၏ ထင်ရှားသောနေရာတွင် ဥပဒေမြင့် ရုပ်ထုကို ထားရှိခဲ့သည်။ ပွဲစဉ်သူတစ်ဦးမှ “စောဘဦးကြီးဟာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သလို တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ လူငယ်တွေအတွက် တော်လှန်ရေး စိတ်အားထက်သန်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။” ဆိုသောကြောင့် တပ်မတော် ဒေသဆိုင်ရာ စစ်ဗိုလ်မှ ရုပ်ထုထားရှိခွင့် မပေးခဲ့ပါဘူး။

ဒုတိယအကြိမ် ရုပ်ထုအား လူအများ ကြည့်ရှုနိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၈ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ရက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ (KNU မှ သတ်မှတ်ထားသောနေ့) တွင် ကရင်ပြည်နယ် တောင်ပိုင်း၌ရှိသော အခြားတစ်နေရာတွင် ထားရှိရန်အတွက်လည်း တားဆီးခြင်း ခံရ ခဲ့ သည်။ ထိုဟန့်တားခြင်းမှာ တပ်မတော်စစ်ဗိုလ်ချုပ်များနှင့် KNU မှုကိုယ်စားလှယ်များကြားဖြစ်ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် KNU မှ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးစာချုပ် (NCA) ချုပ်ဆိုပြီးသည့်နောက်တွင် ရုပ်ထုများကို ထုလုပ်နိုင်ခြင်းရှိမရှိ ဖြစ်သည်။ မြန်မာစစ်တပ်မှ တာဝန်ရှိသူအနေဖြင့် ထိုရုပ်ထုအား မမြင်နိုင်သောနေရာ တောထဲတွင် အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ခုထိထားရန်ဟန်ပြု ပြောဆိုထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ထိုရုပ်ထုအား ရွာသားများမှ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဝေးလံခေါင်သီသောနေရာတွင် ထားထားရမည်အစား ဧည့်ခံပွဲကြီးတစ်ခုအနေဖြင့် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုပွဲတွင်ပိုစတာကြီးတစ်ခုပေါ်၌ စောဘဦးကြီးပုံကို အောင်ဆန်းပုံ ကပ်လျက်ထားထားပါသည်။ ထိုအပိုင်းတွင် KNU အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမှ “ဒါဟာ ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ သမိုင်းနဲ့ အမွေအနှစ်ဖြစ်ပေမယ့် သူတို့ဟာ ဒါကိုခွင့်မပေးကြဘူး။ ဒီလိုလုပ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေနဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုဘယ်လို တည်ဆောက် နိုင်မှာလဲ” ဟု ပြောခဲ့သည်။

မြန်မာမီဒီယာများမှလည်း ယခုပွဲကို လာရောက်ရိုက်ကူးတင်ဆက် သော်လည်း ယခုပေါက်ကွဲလုမတတ်ဖြစ်နေသော ပြဿနာကို စာဖတ်သူများ နားလည်နိုင်အောင် ရေးသားခြင်း မပြုခဲ့ကြပေ။ ၁၉၅၀ခုနှစ် ဂျူလိုင်လတွင် စောဘဦးကြီးအနေဖြင့် ကရင်လူမျိုးများ အမြဲအမှတ်ရနေမည့် မှုငှချက်ကိုချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ “။လက်နက်ချစကား အလျဉ်မပြောရ။ ၂။ ကရင်လက်နက် ကရင်လက်ထဲတွင် ရှိရမည်။ ၃။ ကရင်ကံကြမ္မာ ကရင်ဖန်တီးမည်နှင့် ၄။ ကရင်ပြည်ကို အသိအမှတ် ပြုခြင်းပြီးပြည့်စုံစေရမည်။” ထိုကဲ့သို့ အပေးအယူတူသောလွတ်လပ်

ရေးအတွက် တောင်းဆိုချက်သည် ကရင်သူရဲကောင်းနှင့်ကရင်လူမျိုးများအပြင် ဗမာလူမျိုးများ အထူးသဖြင့် စစ်တပ်နှင့် နီးကပ်စွာဆက်သွယ်လျက်ရှိသည်။ နှစ် ၇၀ ကျော်ကြာပြီးနောက် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် အောင်ဆန်းအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးသူရဲကောင်းအဖြစ်သာ အမှတ်ရနေခဲ့ပြီး စောဘဦးကြီးမှာပြန်လည်သတိရအောက်မေ့ခြင်း မခံခဲ့ရပါ။ ယနေ့ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာကလေး ကရင်တို့နှင့်သာမကဘဲ ပိုင်းကွဲနေပြီ ဖြစ်သည်။

ပျောက်ဆုံးနေသော ပင်လုံစိတ်ဓာတ်များ ပြန်လည်ရှာဖွေခြင်း
လျှင်ကော်မဆန္ဒပြသူတစ်ဦးမှာ ၎င်းတို့မှာ အောင်ဆန်းအား ငြင်းပယ်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။ ပြဿနာမှာ သူ၏သမီး အပါအဝင် ဆက်ခံသူများသည် ထိုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မည်ကဲ့သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသခံအသိုင်း အပိုင်း၏ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ သူ၏ရုပ်ထုကိုတည်ဆောက်ရန်မှာ သူ့အားဒုတိယအကြိမ်သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့်တူသည်။ ဤဖော်ပြချက် သည်ဗမာလူမျိုး မဟုတ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ယေဘုယျ အကဲဖြတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည်။ ဗြိတိသျှတို့အား တိုက်ရိုက် သဘောတူညီချက် ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့်လွတ်လပ်ရေး ခေါင်းဆောင် “ဗမာ့မြေကိုကိုယ်စားပြုသူ”သည်ပြည်နယ်၏ အစွန်အဖျားတွင်နေထိုင်သော “တောင်တန်းတွင်နေထိုင်သော သူများ” ကိုတန်းတူညီမျှဆက်ဆံရန်ကောင်းသောစိတ်ရင်းဖြင့်ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဆက်ခံသူများသည်ပင် ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ကို သစ္စာဖောက်ခဲ့သူများဖြစ်သည်။

ယခင်ဖြစ်ပျက်ခဲ့ရာနှင့် ပင်လုံညီလာခံတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သောအရာများကို သေချာစွာကြည့်ရှုလျှင် အဖြစ်မှန်များ ပိုမိုရှုပ်ထွေးကြောင်းပြသနေသည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပထမဆုံးဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဗမာနှင့်အတူ - တိုင်းရင်းသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံထားရသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး(၇)စုမှာ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်း လူမျိုးသုံးစုသာ ညီလာခံသို့ကိုယ်စားလှယ်များစေလွှတ်ခဲ့ကြသည်။ မွန်နှင့်ရခိုင် များသည် မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်း မှပိုင်ဆိုင်သည်။ ကရင်များကလေ့လာသူအချို့ကိုလွတ်လပ်ပြီး ကလေးပြည်နယ်မှ သွားရောက်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၁၈၇၅ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာမင်းတုန်းမင်း တို့အကြား သဘောတူစာချုပ်အရ ကလေးပြည်နယ်သည် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်ဟု ခေါင်းဆောင်များကပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဦးအောင်ဆန်းသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလတွင်ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သောစာချုပ်အရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် သဘောတူညီချက်သည် တစ်နှစ်အတွင်း ဗြိတိသျှနယ်မြေတစ်ခုလုံး၏လွတ်လပ်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရှမ်းနှင့်ကချင် ကိုယ်စားလှယ်များအားလွတ်လပ်စွာ အတူတကွပူးပေါင်းပါက အားလုံးအကျိုးဖြစ်ထွန်းလိမ့်မည်ဟု သူယုံကြည်စေရန် ခက်ခဲသောညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရပြီး နောက်ဆုံးပင်လုံစာချုပ်သည် နယ်စပ်ဒေသများအား “အတွင်းပိုင်းအုပ်ချုပ်မှုတွင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အပြည့်အဝ” နှင့် “အခြေခံအား ဖြင့်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်” ကိုကတိပေးခြင်းအားဖြင့် နောက်ဆုံးပင်လုံစာချုပ်ကို တိတိကျကျ ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများတွင် အခြေခံကျသည်ဟု ယူဆရသည့်အခွင့်အရေးများနှင့်အခွင့်ထူးများ” ဟုဖော်ပြထားသည်။ ထိုဝါကျကို ရှမ်းမင်းသားဖြစ်သော စော်ဘွားများ၏ပဒေသရာဇ်အခွင့်အရေးများကိုအဆုံးသတ်ရန်တောင်းဆိုခြင်းအဖြစ်အဓိပ္ပါယ်ကောက်နိုင်သည်။

ရလဒ်အနေနှင့် အောင်ဆန်းကိုလုပ်ကြံခံရပြီးနောက် ပင်လုံသည် ခိုင်မာသောအခြေခံမရှိဘဲ ပြည်ထောင်စု၏ အမှတ်အသားဖြစ်လာသည်။ ကျန်ရှိသည့်အရာမှာ ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပြီး အခြားအခါသမယ

များတွင်လည်းပါဝင်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကမြန်မာနိုင်ငံ၏သမ္မတဖြစ်လာခြင်းမတိုင်မီအောင်ဆန်း၏သမီး ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဒုတိယပင်လုံညီလာခံ ကျင်းပရန်အစီအစဉ်တွင် ဤစိတ်ဓာတ်ကို အကောင်အထည် ဖော်ရန်ကြိုးပမ်းမှုများ ပိုမိုပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ် ဩဂုတ်လကုန်ပိုင်းတွင် စိတ်ဝိညာဉ်ပြန်လည် ရှင်သန်လာစေရန် ဤရည်မှန်းချက်ကို စတင်ရန်လူ ၇၀၀ ခန့်တို့သည် နေပြည်တော် တွင်စုရုံးခဲ့ကြသည်။ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံကို - ၂၀၁၇ ဖင်လုံညီလာခံ - ဟု မြင်မားသော ရည်မှန်းချက်သာမက ဗွဟဖြစ်စရာရှိသည့် ခေါင်းစဉ်ငယ်ကိုပေးခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးများ သုံးကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ NCA လက်မှတ်ထိုးရန်ငြင်းဆန်သော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ (EAO) အပါအဝင် သက်ဆိုင်သူများသည် ၎င်းတို့သည်တရားဝင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသော်လည်းတက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အရေအတွက်ဖြင့်ပြောရမည်ဆိုလျှင်ညီလာခံများတစ်လျှောက်သင်တန်းသားများ၏ အရေအတွက်နှင့်သာ ပတ်သက်ပြီး အထင်ကြီးစရာပင် ဖြစ်သည်။ “၅၁အခြေခံနိယာမများ”ကအပိုင်း(၄)ပိုင်းအသုံးပြုထားသည်။ သို့သော်၎င်းတို့သည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်သဘောတူညီချက်ကဲ့သို့ တိကျသော စကားလုံးများ ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အပိုင်းတွင်အောက်ပါနိယာမကို ထည့်သွင်းထားသည် - “ဒီမိုကရေစီ နှင့်ဖက်ဒရယ်စနစ် ကိုအခြေခံသည့်ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်ရာတွင် တန်းတူညီမျှရေး အတွက် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ မည်သည့်နိုင်ငံသားကိုမျှ ကျား၊မ ဆိုင်ရာ ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့် မရှိစေရန်နှင့် တန်းတူညီမျှမှု များ ပေါ်ပေါက်လာသင့်ပါသည်။” ထို့အပြင်အရေးကြီးသော လုံခြုံရေးအပိုင်းတွင် မည်သည့်နိယာမကိုမျှ ယခုအချိန်အထိ သဘောတူညီနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ တိုင်းပြည်၏ ကာကွယ်ရေးအတွက် တာဝန်ယူရန် ၁၉၄၇ သဘောတူညီချက်တွင် ဤပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာမှမပြောခဲ့ပေ။

ပင်လုံစိတ်ဓာတ်သည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ လေ့လာသူများကပြောကြားသည်မှာ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားနေသောပါတီများအကြား ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်း၏ ရည်မှန်းချက်မှာ မရရှိသေးဟုဆိုကြသည်။ မြန်မာပြည်အရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့်အနောက်ပိုင်းရှိ EAO များနှင့်တပ်မတော်အကြားလက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများကဲ့သို့ ပင်စိတ်တွင်းရှိစစ်ပွဲသည်ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည်။

သံသရာစက်ဝိုင်းဆိုး၏ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခြင်း - ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းသည် အပြန်အလှန်အားဖြင့်လက်နက်များအပေါ် မှီခိုအားထားမှုကို အားပြည့်ပေးခြင်း

၂၀၁၇ခုပင်လုံညီလာခံများမှ ၁၉၄၇ခုနှစ်ညီလာခံသို့ ပြန်လှည့်ကြည့်လျှင်မြန်မာနိုင်ငံသည် လူတိုင်းနှင့်အခြားအရာ အားလုံးပြောင်းလဲသွားသော်လည်း ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဟု ထင်မြင် နိုင်သည်။ အဲဒီအချိန်ကတည်းက အများကြီးပြောင်းလဲမှုမရှိခဲ့ပါ။ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များသည်ထိုစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကတိများကိုယုံကြည်စိတ်ချခဲ့ကြလိမ့်မည်။ သူတို့အား နောက်တဖန် မေးစရာမရှိတော့ပါ။ သို့သော် ဗြိတိသျှကိုလိုနီအုပ်ချုပ်မှုတွင် ပြည်နယ်များနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သဘောတူညီချက် ပြည်နယ်များမှ ဖယ်ရှားပစ်လိုကြသည်။ သို့သော် မျှော်လင့်ထားသော လွတ်လပ်သောပြည်နယ်၏ ခေါင်းဆောင်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် သူနှင့်အတူ သေဆုံးခဲ့ပြီး ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ တပ်မတော်သည် ဗမာလွှမ်းမိုးသောကြောင့် ဦးနှစ်ခေါင်းဆောင် သောအစိုးရအား ကယ်ဆယ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပြန်ပေးရသော တန်ဖိုးမှာ ပိုပြီးကြီးသည်။ စစ်တပ်မှယခင် ဗြိတိသျှဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် ခဲ့သော

အခန်းကဏ္ဍကို လွှဲပြောင်းရယူခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားများအားလုံး ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်မည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အစားမြန်မာပြည်အား လက်နက်အင်အားဖြင့်တည်ထောင် ခြင်းသည် ကိုလိုနယ်ချဲ့ဝါဒ၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်မှုမူဝါဒကို အသုံးပြုသည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည်။ ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းက တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၏ လက်နက်များအပေါ် မှီခိုအားထားရန်လိုအပ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် မိမိကိုယ်တိုင် နိုင်ငံ၏ဖခင်ဟု သတ်မှတ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း မည်သည့်အခါမျှ မရှိခဲ့သော်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်များက သူတို့ကိုယ်သူတို့အား ကယ်တင်ရှင်များအဖြစ် ယူမှတ်ရန် ဟူသောသဘောထားကို မှီခိုနိုင်မလာစေခဲ့သည်။

ဘာလုပ်သင့်သနည်း။

ကိုလိုနီခေတ်၏ အလွန်ဆိုးရွားသည့် သံသရာစက်ဝိုင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံ ၌သာမကအခြားကိုလိုနီဟောင်းများကဲ့သို့ ၎င်းတို့ကို အလွယ်တကူ မချိုးဖျက် နိုင်ပါ။ ၎င်းတို့အားလည်း ရင်ဆိုင်ပြီး ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လည်း လိုအပ်ပါသည်။ လွိုင်ကော်မှ ဆန္ဒပြသူများနှင့်အခြား တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများမှ ထောက်ခံအားပေး သူများသည် သမိုင်းဝင်ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံတွင် မပါဝင်သော အပိုင်းကိုထောက်ပြခဲ့သည်။ နေပြည်တော်တွင်ပြုလုပ်သော ကြီးမား သောအစည်းအဝေးတစ်ခုဖြင့် ပြည်သူလူထု၏စိတ်ထဲရှိ စစ်ပွဲကို တိုက်ခိုက်ရန် တစ်စုံတစ်ခုပြုလုပ် နိုင်သည်။

Panglong Independence Monument
Credit: [Wikimedia Commons](#)

ပင်လုံကအစဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုတွင်တည်ဆောက်ခဲ့သော သတိရ အောက်မေ့ပွဲ အထိမ်းအမှတ်ကျောက်စာသည် အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အဦး၏ “အကျဉ်းချုပ်သမိုင်း” အကြောင်းရေးထိုးထားသည်။ အစအဦးတွင် ညီလာခံ၏ ဆက်ခံသူများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင်ရှည်လျားသော ကိုးကားချက်ဖြစ်ရကျိုးနပ်သည်။

၁၉၅၅ခုနှစ်အလယ်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂံမင်းဆက်သည် ပြည်ထောင်စု အဖြစ်ပေါ်ပေါက်လာပြီး ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းတို့ဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၅ရာစု တွင် ကိုလိုနီစနစ်စတင်ခြင်းနှင့်အတူ ဗြိတိသျှတို့သည် ၁၈၂၄၊ ၁၈၅၂ နှင့် ၁၈၈၇ တို့တွင်သုံးကြိမ်ကျူးကျော်ခဲ့သည်။ ၁၉ရာစု အတွင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှတို့၏ ကိုလိုနီဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှမြန်မာ ၏ကျွဲပြားခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်မှုမူဝါဒအောက်တွင် တောင်တန်းဒေသများမှ သီးသန့်အုပ်ချုပ်မှုအာဏာကိုရရှိခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် ဗမာလူမျိုးများသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကိုဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရ ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများက စုစည်းခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိသျှတို့မှ မြန်မာနိုင်ငံအား လွတ်လပ်ရေးပေးရမည် ဆိုခဲ့လျှင် တောင်တန်းဒေသများအား မပါဝင်စေလိုကြပါ။ ဗြိတိသျှတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကိုသိ၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များသည် လွတ်လပ်ရေးရရန် ၁၉၄၆ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ မှ ၂၈ အထိ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများစတင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ပင်လုံညီလာခံကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်မှ ၁၃ ရက်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သမိုင်းဝင်ပင်လုံစာချုပ်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မနက် ၁၀ : ၀၀ နာရီတွင် တိုင်းပြည်ဒေသ အသီးသီးမှကိုယ်စားလှယ် ၂၃ ဦး ကလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်တွင် ဆန္ဒပြသူများသည်လည်း ၎င်း ကို ပြင်းထန်ပြီး အလွန်ရှိမ်းသော ဗားရှင်းဖြစ်သည့် “ဗမာလူမျိုး ကြီးဝါဒ” ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ သုတေသနဌာနမှ ထုတ်ပြန်သောတွေ့ရှိချက်များနှင့် လည်းဆန့် ကွာသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတန်းသည် ပြန်လည်သိမြတ် ရေးကို အတားအဆီးဖြစ်စေသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသည် အခြားအမြင်များ မပါဝင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် ပင်လုံသဘောတူညီချက်အပေါ် သဘောထားအမြင် အမျိုးမျိုးကို စု ဆောင်းရန် ဆွေးနွေးရန် ရည်ရွယ်သည့် ဖြည့်စွက်ထားသော “၂၀ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ” ကိုစတင်ဖွဲ့စည်းရန် အစပြုခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဤသည်ကို အပေါ်မှအောက်သို့မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးပြ သနာတွက် ကိုယ်စားပြုသောအမြင်များနှင့် အကဲဖြတ်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရန် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် အောက်ခြေအထက်သို့ ပြ လုပ်သင့်သည်။ ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ဤကွဲပြားခြားနားသော အမြင်များကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင်ဆွေးနွေးနိုင်သည်။ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ စစ်မှန်သော သမိုင်းကို ရေးဆွဲရန် မဟုတ်ဘဲ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော စီမံကိန်း တစ်ခု အနေဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံတွင် သမိုင်းကြောင်း များစွာရှိကြောင်းနှင့် ၎င်း တို့ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေသင့်သည်။

ထိုသို့သောလုပ်ငန်းစဉ်သည် အချိန်ယူရမည်ဖြစ်သော်လည်း ၂၀ ရာစု မကုန်မီ ရလဒ်အချို့ရရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအား ပြောင်းလဲရန် များစွာလိုအပ်သော်လည်း အကြံပြု ခြင်း မရှိကြသေးပါ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ပင်လုံစာတွင်ပါသည့် ကမ္ဘာ့စာသည် ၎င်း၏ဒီဒီဒီသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိဗမာမဟုတ်သော အုပ်စုများအတွက် လက်မခံနိုင်စရာ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သော မဟာငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပုံရ သဖြင့် အရပ်ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့်ပတ်သတ်သော စစ်ပွဲများမှ ထွက်မြောက်ရေးတွင် စတင်ပါဝင်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။